

Fotopasti v myslivecké praxi

Na stránkách časopisu Myslivost jsme se mohli opakovaně setkávat se zajímavými lidmi a seznámit se s některými zajímavými produkty. V dnešním čísle bych na tuto tradici rád navázal a pokusil se prostřednictvím několika zvědavých otázek přiblížit čtenářům praktické použití zařízení, které se bezesporu stává určitým fenoménem nejen při praktickém provozování myslivosti.

Tímto zařízením je tzv. fotopast, tedy přístroj pořizující samočinně fotografie nebo krátké videosekvence zvěře v jejím přirozeném prostředí. Protože sám v dané oblasti prozatím pouze experimentuji, dovolím si otázky položit Pavlu Kumžákovi, provozovateli internetového obchodu www.nordikpredator.cz.

Záměrem našeho příspěvku není v žádném případě posuzovat technickou stránku fotopastí či provádět uživatelský test jednotlivých výrobků. Cílem je pouze odpovědět na nejběžnější otázky, které určitě napadnou každého potenciálního uživatele. Snad se nám také podaří objasnit některé nejasnosti vyplývající z prvních pokusů o práci s fotopastí v terénu.

Pro úplnost si na samý úvod dovoluji uvést několik základních údajů o mém respondentovi. Jeho jméno je totiž dobře známé nejen pozornějším čtenářům Myslivosti, ale především návštěvníkům nejruznějších mysliveckých akcí. Právě na nich Pavel Kumžák obvykle nechybí v rámci doprovodného programu, kde na pódiu velmi erudovaně napodobuje hlasy zvěře a poskytuje myslivcům cenné rady ohledně lovu vábením. Navíc zde můžeme téměř vždy navštívit také jeho stánek, v němž nabízí velmi rozsáhlý sortiment vábniček i jiného mysliveckého příslušenství. Je členem nedávno založeného Klubu vábičů zvěře při ČMMJ

Přestože je Pavel Kumžák spojován především s vábničkami švédské firmy Nordik Predator, jejichž je distributorem pro Českou a Slovenskou republiku, nechybí v jeho nabídce ani další myslivecké doplňky, optika, taktické svítilny, oblečení, syntetická větridla k vábení zvěře a v neposlední řadě rozsáhlá škála fotopastí. Co je ale z našeho pohledu nyní nejpodstatnější, je skutečnost, že Pavel Kumžák sám fotopasti již několik let velmi aktivně používá v myslivecké praxi a je tedy pro podobný rozhovor více než vhodným kandidátem.

Dovolím si začít jednoduchou otázkou – co je vlastně fotopast? Můžeš toto zařízení představit stručně, v obecné rovině, pro ty, kteří se s ním prozatím nesetkali?

Fotopast je zvláštní typ samočinné digitální videokamery, která se nechává přichystaná na vybraném místě, kde pořizuje snímky nebo krátké videozáznamy okolního dění. K činnosti je obvykle aktivována speciálním čidlem, reagujícím na pohyb ve snímaném sektoru. Nastavení konkrétního režimu závisí na typu fotopasti, stejně jako její dosah a citlivost čidla. Záznam pořizuje fotopast, jak již bylo řečeno, v digitální formě, tedy zápisem obrazových dat na paměťovou kartu. Ta je obdobná jako v digitálním fotoaparátu a stejně tak se s ní i pracuje.

V jakých cenových relacích můžeme fotopast pořídit a platí zde, že čím dražší tím lépe?

Cenové relace se obvykle pohybují od řádu 3500 korun po zhruba trojnásobek této částky. S rostoucí cenou se obvykle zvyšuje například počet funkcí, šíře záběru objektivu, ale zejména citlivost čidla a intenzita přísvitu. Pro jednoduché typy platí, že je lze využít k běžnému sledování vymezeného prostoru, obeznání počtu zvěře, času jejího příchodu apod. U středně drahých typů bývá součástí kamery navíc také displej, na kterém si můžeme snímky ve zmenšeném náhledu prohlédnout přímo na místě. U nejdražších modelů nechybí možnost připojení SIM karty a přenosu snímků v MMS formátu ihned po pořízení na nastavené číslo mobilního telefonu, popř. email, nebo tzv. wifi spojení, které umožňuje přístup na paměťovou kartu fotopasti z obdobně vybaveného počítače až na vzdálenost 200 metrů, tedy bez přímé návštěvy dané lokality.

Do jaké cenové relace by se tedy podle tvého názoru „vešel“ obvyklý uživatel z řad myslivců?

Osobně se domnívám, že fotopast kolem 5000 korun už splní většinu nadstandardních požadavků kladených běžnou mysliveckou praxí. Z hlediska volby daného funkčního rozsahu bych osobně ze své nabídky preferoval Moultrie M100. Z hlediska baterií, které se obvykle objednávají k fotopastem zvláště (běžně je pro jednu past zapotřebí 8 baterií typu AA), bych doporučoval dobíjecí akumulátory. Ve středně využívaném zařízení vydrží na jedno nabití obvykle asi 2 až 4 měsíce. Ohledně SD karty, která slouží k uložení nasnímaného materiálu, doporučuji z pohledu běžné praxe

velikost 2 GB, která by měla většinu obvyklých potřeb bohatě postačovat.

Jaké je obecné použití fotopastí? Využívají se pouze k obeznávání zvěře?

V myslivecké praxi je toto použití samozřejmě nejběžnější, nicméně fotopasti lze velmi úspěšně použít k nenápadnému zabezpečení majetku, nemovitostí, mysliveckých zařízení, rybníků před výlovy, skládek vytěženého dřeva, sadů a vinic před sklizní apod.

Pracují fotopasti nepřetržitě, nebo jsou při jejich použití nějaká omezení?

Fotopast je připravena k pořízení záznamu nepřetržitě po dobu 24 hodin. Při denním osvětlení pořizuje barevné záběry, v nočních hodinách přechází do černobílého režimu díky schopnosti využívat infračerveného záření. Některé režimy záznamu pak umožňují například snímání daného objektu nebo prostoru v předdefinovaných časových odstupech, například po jedné minutě. V tomto případě vše záleží na dostupnosti jednotlivých režimů u jednotlivých typů pastí.

Z vlastní zkušenosti vím, že některé fotopasti jsou vybaveny „červeným přísvitem“ pro noční hodiny. Je to výhoda nebo tento režim naopak stírá anonymitu pastí?

Je sice pravdou, že se fotopast při přísvitu prozradí v případě, že má její přítomnost zůstat utajena, nicméně tato nevýhoda je kompenzována větším „dosahem“ fotopasti, který se zvyšuje asi o 25 % oproti typům s „neviditelným“ přísvitem. Navíc je v případě obeznávání zvěře vhodné zvažovat, zda je prozrazení ze strany jiných osob na závadu. Zvěři přísvit obecně prakticky vůbec nevaadí, případně si na něj rychle zvykne, a i když napoprvé někdy překvapeně odskočí, obratem se vrací.

Tím se přímo nabízí otázka zabezpečení fotopasti před nenechavci. Lze tuto záležitost vůbec nějak ošetřit?

Zcizení kamery je samozřejmě problém. U mnou dodávaných fotopastí řeším částečně tuto záležitost přidávkem plechové konzoly, kterou lze past připnout ke stromu. K zajištění slouží speciální ocelové lano se zámkem. Jeho montáž je velmi snadná a mělo by odolat běžnému násilí, kterého je schopen náhodný nálezce přímo na místě. Přinese-li si ovšem specializovanější nářadí nebo se past rozhodne zdemolovat kamenem, nelze mu v jeho počínání efektivně zabránit. Důležité je také z hlediska ukrytí před zraky nepovolaných osob vlastní umístění pasti. Ideální je kmen zavětveného stromu, kde pouze upravíme potřebný výhled. Kamery mají kamuflážní povrchovou úpravu nebo tělo v tmavých přírodních barvách, takže do jisté míry splynou s okolím. Nejméně nápadné jsou na stromech s hrubou borkou, na dubech, olších apod. Nejhorší vari-

antou umístění je holý kmen smrku nebo hladká kůra buku, tam je past každému doslova na očích. Z hlediska utajení je také vhodné umístit past zhruba do výšky dvou metrů a nasměrovat ji šikmo dolů. Člověk procházející terénem si totiž primárně kontroluje prostor kolem sebe zhruba do výšky postavy a výše umístěný objekt snadno přehlédne.

Jaký je obecně „dosah“ fotopastí? Liší se výrazně podle cenové kategorie? Je to údaj odlišný za tmy a za světla nebo se výsledek v různých podmínkách liší pouze barevným rozsahem snímku?

To je velmi složitá otázka, na kterou neexistuje jednoznačná odpověď. Dosah roste úměrně s cenou fotopastí, nicméně závisí na velikosti snímá-ného objektu, v případě zvěře počtu kusů, intenzitě jeho pohybu, teploty okolního prostředí a na výšce a úhlu nainstalované fotopasti. Obecně snad můžeme hovořit o bezproblémovém dosahu fotopastí střední cenové relace za šera někde na horní hranici 15 – 20 metrů.

Ještě bych rád položil několik ryze praktických otázek ohledně instalace a nastavení pastí pro snímání zvěře, které nás asi nejvíce zajímá. Začnu asi úplně od základu – jednotlivé fotografie nebo video? Jaký nastavit rozestup mezi jednotlivými snímky, jakou délku videa a jaké rozlišení?

Určitě video. Některé režimy totiž zahájí snímání tím, že pořídí nejdříve jeden snímek a pak pořídí videozáznam v nastavené délce. Při tomto nastavení se vyhneme situaci, kdy se nám před kamerou „mihne“ zvěř, spustí čidlo, které ji zachytí nedostatečně a při pořízení druhého snímku s určitým časovým odstupem je již zvěř pryč. V případě, že bychom preferovali jednotlivé snímky, doporučuji nastavit časový odstup tři minuty. U videa se mi nejvíce osvědčila délka do 30 sekund. Pořídíme-li delší záznamy, plníme víc kapacitu karty a především si přivodíme jednu zdánlivě nepodstatnou, nicméně časem stále více obtěžující komplikaci – máme-li v lese více kamer nebo velký pohyb zvěře, zabere nám prohlížení delších sekvencí opravdu mnoho času u počítače. Ohledně velikosti karty a nastavení kvality snímání (rozlišení snímků se udává v Mpx - megapixelech), bych jednoznačně volil nejvyšší možné rozlišení záznamu. Při následném prohlížení fotek a jejich zvětšování by se nám nastavení nižších hodnot nemuselo vyplatit a kvalita videa rovněž. A navíc na uvedenou kartu 2 GB se obvykle průměrně u jednotlivých typů pastí vejde kolem 1800 snímků v maximálním rozlišení.

Co citlivost čidla? Nedochozí k nechtěným spuštěním, a co je způsobuje?

Čidla fotopastí bývají skutečně poměrně citlivá. Kromě drobných ptáků, kteří ovšem patří mezi živé tvory, jejichž životní zvyky je také zajímavé sledovat, dokáže čidlo spustit například větve komíhající se ve větru, nebo stébla trávy a dokonce i východ nebo západ Slunce či Měsíce. Na tyto věci bychom proto měli při umístění pasti dát

Sellier & Bellot

PARTITION

Sellier & Bellot eXergy

Střela eXergy bez podílu olova s vynikající přesností a téměř 100% zbytkovou hmotností.

Nosler Partition

Střela Nosler Partition svoji speciální konstrukcí s dvojitým jádrem zajišťuje vynikající deformaci při všech dopadových rychlostech.

www.sellier-bellot.cz

zvláštní pozor a případně je vhodnou instalací fotopasti odstranit ze zorného pole.

Jak „kvalitní“ záběry lze fotopastí pořídit, eventuálně co vše z nich lze poznat?

Při dobré vzdálenosti od přístroje (podle typu od 5 – do 25 metrů) lze i z nočních záběrů bez problémů poznat druh zvěře, její počet, pohlaví, ale i vyspělost a členitost trofeje, nebo zdravotní stav jedince. Bez problémů zde poznáte anomálie v chování či pohybu, můžete usuzovat na poranění či jiný hendikep zvěře. Fotopasti vám skutečně přiblíží detaily z honitby, o kterých jste neměli ani tušení. Ukáže vám vzácné návštěvníky, stejně jako odhalí přítomnost starého průběrného srnce, který se po celý den skrývá v houštinách a na kterého nikdy nikdo nenarazil. Fotopast je opravdu výjimečným pomocníkem, samozřejmě při instalaci v místech, kde jsou pro její použití podmínky. Ve dne pak kvalitu můžeme bez problémů porovnat s běžným digitálním fotoaparátom.

Kam tedy fotopast umístit, abychom byli co nejspěšnější?

Z vlastní zkušenosti mohu za prvé doporučit frekventované ochozy. Zde je ovšem nutné počítat s menší četností pohybu zvěře, s jistým dílem náhody i s tím, že zvěř bude zachycena po velmi krátký časový úsek během přesunu. Druhým vhodným místem jsou zdroje potravy. Může jít o pastevní plochy (zde je limit daný dosahem fotopasti), vnaďiště a jiná krmná zařízení. Výhodou je u nich skutečnost, že zvěř je na pravidelný pobyt zde zvyklá a obvykle se zde zdržuje delší dobu. Například u černé zvěře nebývá výjimkou, že se na vnaďišti zdrží i hodinu a často se opakovaně během jedné noci vrací na stejné místo. A za třetí nesmíme zapomínat na obsazené nebo

často navštěvované nory. Zde jsou výsledky také velmi zajímavé.

Existuje nějaká „vychytávka“ pro umístění pasti v těchto specifických podmínkách, na kterou bys rád upozornil a kterou by případný uživatel „zaplatil“ dlouhým zkoušením?

Na ochoz dáváme fotopast tak, aby podélná osa středu zorného pole byla co nejvíce totožná s osou pohybu zvěře, v opačném případě se můžeme dočkat mnoha prázdných záběrů. U krmelišť, krmelců atd. je vždy dobré dávat fotopast co nejblíže, umístit do výšky kolem dvou metrů, ale ne zase o moc výše. A v každém případě se vyhnout všem předmětům v zorném poli přístroje, které mohou aktivovat fotopast. V případě doporučuji kameru umístit do polohy „za vsuk“. V případě, že lišky nebo jezevci vyjíždějí z nory, bývají nejobezpečnější a cizí předmět, kterému by nemuseli důvěřovat, tak nemají přímo před sebou.

Pomalu jsme se dostali do oblastí, kde jsem měl sám poměrně nepříjemnou zkušenost, kterou jsme museli společně sáhodlouze řešit. Myslím, že i v tomto směru by byla rada směrem ke čtenářům prospěšná...

Máš zajisté na mysli zcela nestandardní chování fotopasti při problémech s paměťovou kartou. Abych tuto zkušenost přiblížil – v konkrétní fotopasti byly používány pro výměnu dvě naprosto identické paměťové karty. U jedné se ale vyskytla neidentifikovaná závada. Po jejím vložení do přístroje se totiž fotopast chovala tak, jako by došlo k velmi rychlému a kompletnímu vybití baterií. Na problém se přišlo víceméně náhodně při experimentování se dvěma stejnými fotopastmi. Problém se nakonec vyřešil velmi snadno – kartu stačilo pouze naformátovat v počítači. Právě

formátování někdy u karet ve fotopastech „zlobí“ a záleží na tom, kde byla karta formátována (tuto možnost nabízí kromě počítače také například digitální fotoaparát).

Z hlediska funkcí jsi v předchozích odstavcích zmínil rozsah daný typem fotopasti Moultrie M100. Čtenáři se tedy na seznam doporučených funkcí mohou podívat na tvém webu nebo na stránkách kteréhokoliv jiného dovozce. Měl bys ale také tip ohledně výrobce fotopastí, konkrétní značky apod.?

Na našem trhu existuje mnoho prodejců fotopastí. Většinou nabízejí skutečně dobré výrobky a na konkrétní značce až tak úplně nezáleží. Bohužel se ale mezi nimi najdou i laciné napodobeniny, které se hodí spíše k ostraze ledničky nebo manželky v naší nepřítomnosti. V honitbě ale pak platí heslo: Za málo peněz málo muziky. Narazí-li tedy na podezřele levný přístroj mimo výše uvedené cenové relace, je na místě vždy obezřetnost a použití zdravého rozumu. Rozhodně se tedy vyplatí zvolit raději kvalitnější přístroj. Odměnou pak budou spolehlivě pořízené fotografie a videa, kde vás mnohdy překvapí přítomnost zvěře, která se ve vaší honitbě běžně nevyskytuje a bez tohoto přístroje byste o ní ani nevěděli. Nebo uvidíte „kamaráda myslivce“, kterému zvěř na jeho krmeliště nechodí, a podle hesla „když ne já, tak ty taky ne“ se vám snaží „přikrmit“. I to je realita všedního života, kterou nám fotopast prozradí.

Děkuji za sebe i za ostatní čtenáře za ochotu, vstřícnost a především za nezištné poskytnutí vlastních praktických zkušeností, které mnohým z nás zajisté ušetří spoustu času.

Mgr. Josef DRMOTA

Reakce na článek v Myslivosti 2/2012 pod názvem Škody způsobené zvěří – stále diskutované téma

Přečetl jsem si článek psaný Ing. Hájkem a došel jsem k závěru, že stále jsme schopni tento současný problém podrobně popsat, najít i kdo je vinen, ale nikdo dosud z odpovědných činitelů a orgánů státní správy a Ministerstva zemědělství neřekl, jak to řešit a co pro to jednotlivé orgány udělají.

Ing. Hájek velmi podrobně a odborně celou situaci rozebral a popsal. Všichni víme, že černá zvěř je přemnožená, že jediný způsob jejího snížení je intenzivní lov ze strany myslivců (ostatní organizace, které radí, jak na to, tuto možnost nemají), pan Hájek sám přiznává, že v současné době v různých oblastech našeho okresu i kraje jsou sety obrovské lány kukuřice, řepky, slunečnice, které také jsou dotovány ze strany státu. To jsou skutečnosti, které všichni známe, ale zatím z odpovědných orgánů nikdo neřekl, jak to řešit, aby škody byly úměrné, vždyť škody zvěří byly, jsou a budou, pokud v této republice budeme podporovat názor, že zvěř je přírodním bohatstvím státu a zvěř do přírody patří, všichni souhlasíme, že tam patří.

Rád bych konečně přivítal skutečnost, že se sejdou odpovědné orgány zastupující myslivce, státní správu a zemědělce a budou společně jednat jak celou situaci řešit.

Souhlasím s názorem, že škody v různých oblastech jsou velké až obrovské, přesto však zemědělci s cílem dosáhnout co největšího ekonomického přínosu nereagují na názor myslivců, že oni jsou pro tuto situaci schopni udělat nejvíce. Tak například zásadně změnit skladbu plodin, nesít kukuřici v obrovských lánech, kde se nedá lovit, obsévat lány kukuřice pásy nízkých obilovin, aby se tam dalo lovit, kukuřici prosekat pásy apod. Souhlasím s názorem, že různé vyhánění, pachové ohradníky, zvukové plašiče a jiné prostředky jsou pro samotné zemědělce jen dočasné a mnohdy velmi nákladné.

Podle mého „neselského“ názoru, ale názoru dlouholetého myslivce, uživatele podobné honitby, kterou pan Hájek popisuje, je třeba rozhodnout aspoň dočasně o lovu černé zvěře po celou dobu roku bez výjimky, zemědělce donutit k přizpůsobení osávaných ploch kukuřice a pšenice menším lánům (třeba do 20 ha), intenzivně střídát plodiny vysoké a nízké tak, aby se tam dalo lovit, ze strany krajských orgánů vyhlásit zástřelné za ulovený kus černé zvěře a co je nejdůležitější, vzájemně spolu spolupracovat a ne se jen osočovat.

Dále znovu musím opakovat názor, že by Ministerstvo zemědělství mělo rozhodnout při udělování do-

tací do zemědělské výroby a vyčlenit určitou procentní částku z přidělené dotace na úhradu škod způsobených zvěří. Tímto aktem by se i částečně zamezilo stálému napadání jen myslivců za způsobené škody v zemědělské a lesní výrobě a konečně by se došlo k plnění zákona o myslivosti, že i vlastník je povinen udělat částečné opatření ke zmírnění škod zvěří.

Ing. Hájek se také zmiňuje o tom, že rok od roku dochází ke snižování stavů drobné a srnčí zvěře, ale nezmiňuje se o tom, že obrovské ztráty na drobné zvěři přináší právě velký rozvoj zemědělské výroby, velmi výkonné stroje, kombajny, žací technika apod. To jsou ztráty, které našim myslivcům nikdo nehradí, ani se o nich takticky nezmiňuje. Je nutné zdůraznit, že myslivecká činnost je nevýdělečná činností, veškeré příjmy za zvěřinu jsou opět navraceny do myslivosti, péče o zvěř, léčebných akcí, přikrmování apod.

Že je v zákoně uvedeno, že za škody odpovídá a hradí uživatel honitby, to všichni víme, ale to současnou situaci nevyřeší, ani to, že budou zemědělci uživatele žalovat. Co by se asi stalo, kdyby se myslivci dohodli v celé republice a vyhlásili by zastavení lovu zvěře alespoň na měsíc, to by nás pak „prasata sežrala i s botami!“. Vždyť je nutné si uvědomit, že jedině myslivci jsou schopni alespoň částečně stavy zvěře za současnou situace řešit a regulovat. Jinak s panem Hájkem ve větší části jeho článku souhlasím.

*Adolf ROLÍNEK,
uživatel honitby a člen OMR Litoměřice*